

A photograph of three people in a gymnasium setting. On the left, an elderly woman with white hair, wearing a red scarf and dark pants, is holding a bowling ball. In the center, a man with a mustache, wearing a black beanie, a dark jacket, and a grey scarf, is smiling. On the right, a woman wearing a red hijab and a black puffer jacket with a fur collar is looking towards the camera. The background features a blue and yellow flag hanging from the ceiling and a white wall with some text. The floor is a reddish-brown material, likely wood or a similar surface used for bowling.

NÄTVERK-AKTIVITET-DELAKTIGHET

En metodbok

Innehåll

- 4 Förord
- 5 Inledning
- 6 Metoden byggs upp
- 8 Målsättningar med NAD
- 12 Organisering
- 16 NAD-metoden
- 28 Utvärderingar och forskning

Förord

Etableringsreformen 2010 utgjorde en stor systemförändring som skapade en del oro och ovisshet i början men som samtidigt öppnade upp för nya möjligheter i samverkan mellan den offentliga och idéburna sektorn. Tillit behövde skapas mellan Arbetsförmedlingen och idéburna organisationer. Men också förståelse hos myndigheten om att aktiviteter och ideellt engagemang i föreningslivet bidrar till att öka anställbarheten genom att bygga upp ett socialt kontaktnät, träna språket och öka det personliga välbefinnandet. Det tvärsektoriella beprövade samarbetet i Partnerskap Skåne sedan 2007 underlättade mycket i denna process och viljan hos alla involverade samhällsaktörer att skapa bästa förutsättningar för ett inkluderande mottagande av nya skåningar genom samhandling gjorde processen lyckad. Andemeningen och principerna i Överenskommelsen Skåne mellan idéburen sektor, Region Skåne och senare också Länsstyrelsen Skåne blev bärande i utvecklingsarbetet. Den kunde bidra i balansgången mellan frivilligheten som grundläggande kännetecken i ideella verksamheter och av myndigheter godkända insatser i den individuella etableringsplanen. NÄTVERK – AKTIVITET – DELAKTIGHET (NAD) är ett exempel på en metod som tar sin utgångspunkt i individens behov och intresse och som samtidigt bidrar till att utveckla ett statligt myndighetssystem. Vidare har den gjort tvärsektoriell samverkan möjlig på ett strukturerat och hållbart sätt. Förmågan att utveckla lösningar på en av samtidens stora utmaningar genom att kombinera olika logiker och möjligheter gör NAD till en äkta social innovation som inkluderar såväl gräsrots- som systemnivå och har skapat nya sätt att organisera sig tillsammans för individens bästa.

Christoph Lukkerz, Strateg regional utveckling
NÄTVERKET – Idéburen sektor Skåne

Inledning

NÄTVERK – AKTIVITET – DELAKTIGHET (NAD) är en metod som stärker samverkan mellan offentlig och idéburen sektor inom nyanländas etablering i syfte att förbättra nyanländas möjligheter att etablera sig i Sverige. NAD gör detta genom att informera om och erbjuda aktiviteter för nyanlända i idéburna organisationer som en del av etableringsplanerna. Genom operativ samverkan, kunskapsutbyte och dialog mellan sektorerna vill vi bidra till att förbättra etableringssystemet.

Arbetet med NAD har växt fram och tagit form under flera års tid. Denna text är skriven av oss som arbetar med NAD. Den sammanfattar det vi tycker är viktigt att veta för att kunna arbeta med metoden. NAD-metoden är sedan starten utformad för att vara en pusselbit i ett samverkande system. Den är en av flera verktyg som behövs för att skapa samverkan mellan det idéburna och det offentliga i frågor som rör nyanlända. I denna skrift kommer fokus ligga på NAD som metod. Metodmaterialet innefattar en tillbakablick på hur samverkan mellan parter kopplade till NAD har byggts upp och även en beskrivning av vilka principer och utgångspunkter som legat till grund för denna samverkan. För att inspirera och underlätta för andra att utveckla liknande verksamheter beskriver vi de praktiska detaljerna i NAD-metoden. Vi sammanfattar också de slutsatser som olika utvärderare har kommit fram till om vad det är som gör att metoden fungerar.

Metoden byggs upp

Utvecklingen av NAD-metoden startade i en dialog mellan NÄTVERKETs kansli, medlemsorganisationer i NÄTVERKET samt Länsstyrelsen och andra samverkanspartners som handlade om idéburen sektors roll i etableringen av nyanlända flyktingar. Inom ramen för utvecklingsarbetet inom Partnerskap Skåne och nära knutet till Överenskommelsen Skåne (som beskrivs mer ingående nedan) övergick dialogen till ett praktiskt prövande och omprövande av metoder för samverkan.

Hur lär vi känna varandra i Sverige? Varför är det så många nyanlända som upplever det svårt att lära känna andra svenskar? Finns det mer vi kan göra inom etableringssystemet för att få till dessa sociala möten? Kan engagemang i en pingisklubb eller att gå i skogen med andra människor öka chanserna på arbetsmarknaden? Det är några av de frågor som dialogen handlade om och som vi fortfarande arbetar med. I ett antal utgångspunkter fanns redan en samsyn och forskningsbaserad kunskap; idéburen sektor¹ har stora möjligheter att skapa socialt kapital, delta-

gande i idéburen verksamhet kan stärka hälsan både fysiskt och psykiskt och för nyanlända är möten i idéburna organisationer en möjlighet att få träna på att prata vardagssvenska. Utifrån dialogen var vi också överens om att om dessa värden skapas har individen en bättre möjlighet att hitta jobb och bli självförsörjande. Mår man bra, har ett socialt nätverk och möjlighet att träna språket så ökar också chanserna att hitta jobb.

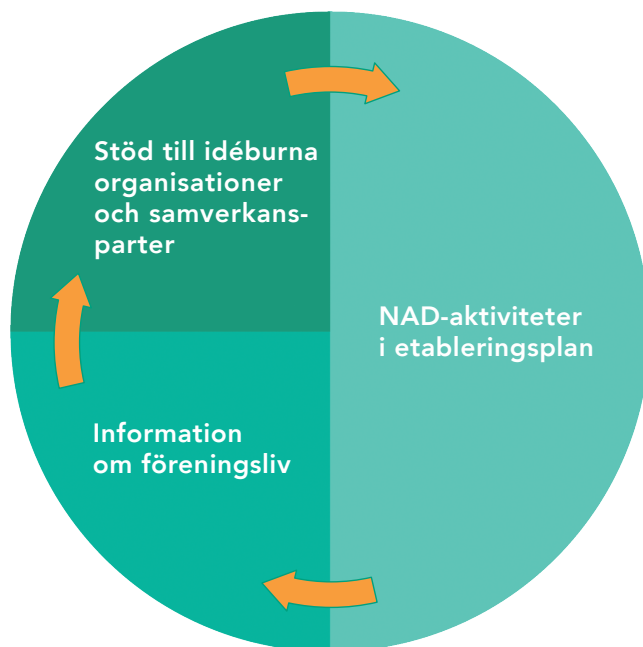
Vi såg att detta inte skedde i tillräckligt stor utsträckning eller på ett organiserat sätt. Idéburna organisationer som en aktiv part var helt enkelt inte inbyggt i etableringssystemet. Etableringssystemet var främst uppbyggt kring möten mellan nyanlända och personal som hade betalt för att träffa dem, och där sociala möten inte var en del av systemet. Rapporter² visade att det fanns relativt begränsad operativ samverkan mellan statliga myndigheter och idéburna organisationer och andra rapporter visade att föreningslivet generellt sett inte lyckades nå nyanlända och nysvenskar i samma utsträckning som svenskfödda, inte minst vad gäller

”Region Skånes sociala investeringsfond gav under 2014–2016 finansiering till NAD som ett lovligt initiativ med utvecklingspotential. Det har visat sig vara väl investerade pengar som hjälpt till att bygga en verksamhet med konkreta resultat och bidrag till en socialt hållbar utveckling som även omfattar nyanlända.”

Tommy Aspegren, Strateg Ledningsstab Regional Utveckling, Region Skåne.

representation på förtroendeposter.³ I Skåne startade arbetet med samhälls- och hälsokommunikatörer som förutom reguljär samhällsorientering också lade vikt vid hälsa som en viktig del i etableringen, som därinom omfattar både socialt kapital och fysisk aktivitet. Men det behövdes också metoder för att direkt involvera idéburna organisationer. Det utvecklingsarbetet inleddes hösten 2012 inom Partnerskap Skåne då NÄTVERKET anställde en processledare för att

utveckla metoder för samverkan mellan sektorerna inom etableringen (med medel från Länsstyrelsen). Processen kallades Nätverk – Aktivitet – Delaktighet (NAD). Samtidigt fanns ett projekt för metodutveckling inom etableringen tillsammans med Arbetsförmedlingen. Här väcktes idén att testa om det var möjligt att arrangera individanpassade och kvalitetssäkrade aktiviteter i idéburna organisationer inom ramen för etableringsplanen.

Figur 1. De olika delarna av verksamheten

¹ I den här texten använder vi begreppen idéburen sektor/ idéburna organisationer som benämning för icke-vinstutdelande organisationer som har samhälls- eller medlemsnytta som främsta intresse och som är organisatoriskt fristående från offentlig sektor.

² Riksrevisionen, 2014:3. *Staten och det civila samhället*.

³ Kings, Lisa. FORES Studie 2013:1. *Förening med förhinder*.

Målsättningar med NAD

NAD är en kombination av olika testade och utvärderade metoder som bidrar till organiserad samverkan mellan offentlig och idéburen sektor inom etableringssystemet. Projektmålen som listas nedan har olika fokus: delmål 1-2 rör NAD-aktiviteter i etableringsplan och delmål 3-4 har ett bredare perspektiv på samverkan kring mottagande av nyanlända.

Delmål 3 handlar om att brett stödja föreningar och offentlig sektor med kunskap om hur man kan arbeta med samverkan kring nyanlända på andra sätt än NAD. Delmål 4 har tillkommit både utifrån att vi som jobbar med NAD och utvärderare som följt metoden har sett behovet av mer grundläggande information om vad en idéburen organisation är. Bland annat behövs informationsinsatser kring vad det innebär att vara medlem i en förening samt om jämställdhets- och demokratifrågor i föreningslivet. Tillsammans med kommunerna i Skåne vill vi att nyanlända skåningar ska erbjudas en organiserad och kvalitetssäkrad information. Fokus i den här metodboken ligger på att beskriva arbetet och våra erfarenheter med delmål 1 och 2.

PROJEKTMÅL

Förbättrad samverkan mellan offentlig och idéburen sektor vad gäller etablering av nyanlända flyktingar i Skåne; ett mottagningssystem där idéburen sektor är en aktiv part i såväl strategier/diskussioner

som utförande av kvalitativa insatser för nyanlända flyktingar.

DELMÅL 1

Att NAD-aktiviteter används i etableringsplaner samt att NAD-aktiviteter formaliseras och dokumenteras på ett sätt så att metoden går att implementera runt om i landet.

DELMÅL 2

NAD-aktiviteterna visar en positiv effekt på språkinläring, hälsa (fysisk och/eller psykisk) och nätverksbyggande för deltagarna.

DELMÅL 3

Ökad kunskap om och engagemang för samverkan mellan sektorerna kring nyanlända flyktingar hos projektets intressenter. Utbildningar och kompetenshöjande insatser för idéburna organisationer i Skåne.

DELMÅL 4

Samtliga nyanlända flyktingar som kommer till Skåne erbjuds kvalitetssäkrad information om och inspiration för deltagande i föreningslivet

NYTTAN MED METODEN

Det finns flera sätt att belysa värdet med organiserade föreningsaktiviteter som en del av etableringsplanen. I uppbyggnaden av NAD har vi lagt fokus vid tre aspekter; **hälsa, språk och sociala nätverk**. Att må bra, lära känna andra människor i sin omgivning och ha tillfällen att prata vardagssvenska ökar i sin tur chansen till en god etablering i samhället – och som i

kring gemensamma intressen skapas socialt kapital och tillit. Detta menar forskare har en direkt effekt på hälsan.⁶

Forskning visar även att det finns en relation mellan hälsa och engagemang. Att ha ett jobb stärker hälsan men även att delta i aktiviteter eller att ha en uppgift i en förening kan ha samma positiva effekt. Det är inte bara lönen som ger hälsovinsten, det är att vara *sysselsatt*.⁷

”NAD är ett beprövat och strukturerat samarbete med civilsamhället inom etableringen. Ett lyckat exempel på hur en statlig verksamhet och civilsamhället kan samverka kring viktiga samhällsfrågor som integration och etablering av nyanlända.”

Mehran Najafi, Samordnare Etableringsuppdraget Skåne, Arbetsförmedlingen.

förlängningen också underlättar möjligheten att komma in på arbetsmarknaden. Alla NAD-aktiviteter syftar till att stärka minst en av dessa tre aspekter. Resonemanget bygger på tidigare forskning, praktisk erfarenhet, forskningsrapporter från MILSA⁴ och externa utvärderingar av NAD. De sistnämnda finns att läsa i sin helhet på NÄTVERKETS hemsida <http://natverket.org/verksamhet/partnerskap-skane>

HÄLSA

Hälsa påverkas av en rad faktorer; arv, miljö, individuella val och samhällets olika aktörer. Men de sociala nätverk och det sociala stöd en person har är avgörande för en god hälsa.⁵ Delaktighet i idéburna organisationer kan vara en viktig pusselbit till att må bra. När människor möts i föreningar och organisationer

Hälsovinsterna med att delta i föreningslivet förstärks också när man beaktar att många nyanlända mår psykiskt dåligt och till exempel lider av posttraumatisk stress. Det finns också ett flertal idéburna organisationer som har riktade metoder och verksamheter för just personer med psykisk ohälsa. Aktiviteter i idéburna organisationer med fokus på hälsa kan ha flera syften: att ge stöd till personer med psykisk ohälsa eller socialt isolerade personer, att delta i aktiviteter och träffa personer utanför den egna familjen eller motivera deltagarna att röra på sig.

I praktiken har vi även sett att NAD-aktivitet kan ge hälsovinst i ett kort perspektiv; möjligheten att ta sig ut och få ett avbrott i vardagen kan ge en positiv injektion som får individen att känna sig gladare, piggare och mer motiverad.

SPRÅK

Många som arbetar med nyanlända vet att ett av de största hindren för språkinlärningen är att det saknas mötesplatser eller återkommande sammanhang som erbjuder möjlighet att öva svenska utanför SFI-klassrummet. Många nyanlända känner inte någon svensktalande som de umgås med och uttrycker svårigheter att få kontakt

med etablerade svenskar. Detta är ett av de viktigaste målen för projektet NAD; att bidra till fler tillfällen för nyanlända att prata vardagssvenska. En aktivitet i en idé-

buren organisation

kan lämpa sig väl för språkträning. Utöver detta kan också ett gemensamt intresse genom att göra en aktivitet tillsammans bidra till att öka motivationen att förstå och göra sig förstådd på ett nytt språk.

SOCIALA NÄTVERK

Att lära känna andra människor utanför den egna familjen eller de personer som finns i ens vardag är inte bara något som är trevligt på ett socialt plan utan kan även ha effekter på välbefinnandet. Det finns flera anledningar till behovet av

sociala nätverk, till exempel för att lära känna sin hemort, få någon att be om hjälp med det vardagliga och känna trygghet och tillit i lokalsamhället. Men även när det gäller den centrala frågan i de flesta nyanländas liv, att få arbete och bli självförsörjande, spelar de sociala nätverken en stor roll. Nyanlända berättar

ofta att en känsla som präglar mycket av den första tiden i Sverige är att de upplever samhället som kallt och stängt. Samtidigt vet vi att Sverige är ett land där det sker många frivilliga sociala möten mellan människor som delar

intressen. Det organiserade föreningslivet är därför en viktig del i hur människor lär känna varandra i Sverige. Nära 80 procent av befolkningen är medlem i någon förening.⁸ Vikten av dessa möten kan inte överskattas. Forskning visar att det finns ett samband mellan socialt kapital, tillit mellan människor och deltagande i föreningsliv.⁹

Föreningsaktiva har även väsentligt ökade chanser på arbetsmarknaden.¹⁰ De flesta som får frågan hur de fick sitt första jobb säger att de på något sätt haft

”NAD är en metod som möter en komplex samhällsutmaning – lokalt utifrån enskilda föreningars engagemang och drivkrafter och strukturellt där idéburen sektor är med och utvecklar etableringssystemet.”

Mattias Larsson, verksamhetschef, NÄTVERKET.

⁴ Östergren, Per-Olof. MILSA antologi, Länsstyrelsen Skåne, 2015.

⁵ Dahlgren G, och Whitehead M. *Policies and Strategies to Promote Social Equity in Health* Institute for Futures Studies, 1991.

⁶ Östergren, Per-Olof. MILSA antologi, s.28-29, Länsstyrelsen Skåne, 2015.

⁷ Östergren, Per-Olof. MILSA antologi, Länsstyrelsen Skåne, 2015.

nytta av en social kontakt. Föreningslivet är här en resurs: den person som du lär känna i tennisklubben, på årsmötet i den lokala kulturföreningen eller ledaren i studiecirkeln kan vara samma person som nästa vecka ska anställa personal eller som har ett tips om ett arbetstillfälle.

Med dessa potentiella vinster i åtanke kan det ses som ett problem att utlandsfödda i allmänhet och nyanlända i synnerhet inte deltar i föreningslivet i samma utsträckning som svenskfödda.¹¹ Men det finns många föreningar som vill ha nya medlemmar och en ökad mångfald i föreningen men som inte når nyanlända med sin verksamhet. Vidare finns det även många nyanlända som vill träffa andra svenskar där de kan dela sina gemensamma intressen, men som inte hittar till föreningslivet. NAD-metoden är ett verktyg som kan användas för att motverka den här problematiken

ANDRA VÄRDEN – FOLKBILDNING OCH SAMHÄLLSORIENTERING

Förutom de värden som nämns ovan leder föreningsaktiviteterna ofta till andra positiva effekter. De aktiviteter som vi arrangerar i NAD har ofta inslag av folkbildning där deltagarna lär sig nya saker. Det kan vara en hjärt-lungrädd-

ningskurs på Röda Korset eller ett projekt där tidigare kunskap som skraddare tas tillvara för att skapa en klädkollektion. Det kan också röra sig om en målerikurs, cirkelledarutbildning eller ledarskapsutbildning. NAD-aktiviteterna bidrar även till en bättre samhällsorientering genom att deltagarna lär sig, pratar om samhället

”Etableringen är en process och man ser till de mjuka värdena och hela individens vardag och liv. NAD öppnar upp för ett större helhetstänk på vägen mot ett jobb.”

Erika Åberg, handläggare Arbetsförmedlingen
Kristianstad och kontaktperson i NAD Nordöst.

och gör saker tillsammans med andra. NAD möjliggör också kollegiala nätverk för olika yrkesgrupper; till exempel nyanlända lärare som är med som volontär i en läxhjälpgrupp på en skola, en studiecirkel för nyanlända jurister eller en praktikplats för en nyanländ marinbiolog på naturskyddsföreningens akvarium. Förutom ett kollegialt nätverk får deltagarna också möjlighet till språkträning av facktermer inom sitt yrkesområde.

⁸ SCB 2016:1, s.6

⁹ Putnam, Robert D, 1993. *Den fungerande demokratin*.

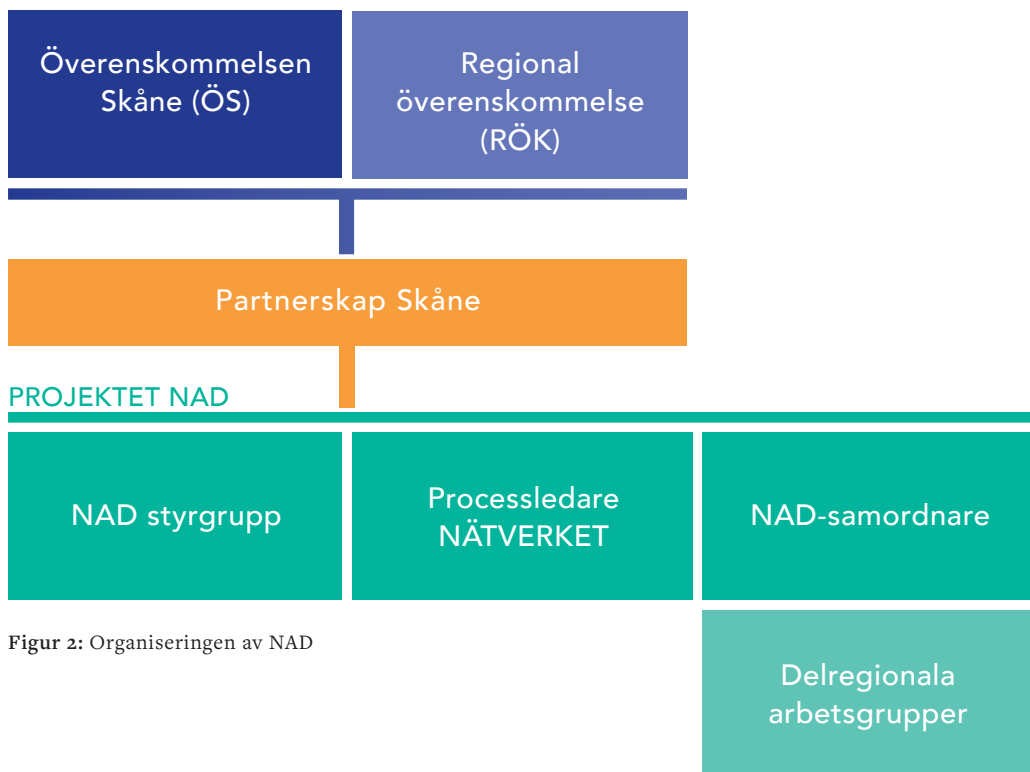
¹⁰ Håkansson, Peter. *Ungdomsarbetslösheten - om övergångsregimer, institutionell förändring och socialt kapital*, Lunds universitet, 2011.

¹¹ Kings, Lisa. *FORES Studie 2013:1. Förening med förhinder*.

Organisering

Tidigare utvärderingar visar hur olika regionala plattformar har varit avgörande för att NAD ska fungera. Figur 2 visar de hur den regionala strukturen skapar förutsättningar för NAD-metoden och i detta avsnitt beskrivs mer detaljerat hur vi arbetar i de operativa arbetsgrupperna.

Samverkansparter och regional plattform för NAD

Figur 2: Organiseringen av NAD

¹² <http://www.lansstyrelsen.se/skane/Sv/manniska-och-samhalle/integration/partnerskap-skane/Pages/partnerskap-skane.aspx>

ÖVERENSKOMMELSEN SKÅNE

Region Skåne och NÄTVERKET tecknade 2010 Överenskommelsen Skåne (ÖS), som bland annat syftar till att bidra till att stärka demokratin, öka delaktigheten och minska utanförskapet i Skåne genom att stärka och fördjupa idéburen och offentlig samverkan. 2014 uppdaterades ÖS och våren 2016 anslöt sig Länsstyrelsen Skåne. ÖS bygger på de sex principerna om samverkan och handlar bland annat om att hitta nya sätt att samverka samt att se till att idéburna kan föra dialog med offentlig sektor som jämställda parter.

REGIONAL ÖVERENSKOMMELSE FÖR SKÅNE LÄN FÖR ATT UNDERLÄTTA ASYLSÖKANDES OCH NYANLÄNDAS ETABLERING (RÖK)

RÖK är den regionala överenskommelsen om mottagandet i Skåne där Länsstyrelsen samlar myndigheter, kommuner, akademi och idéburen sektor för att förbättra mottagandet av nyanlända. NÄTVERKET är representerade i RÖK sedan 2012. Sedan 2015 är samverkan med idéburen sektor ett av fem prioriterade områden inom RÖK.

PARTNERSKAP SKÅNE

Länsstyrelsen Skåne har sedan 2007 byggt upp Partnerskap Skåne som en plattform för att utveckla och samordna metoder som stärker nyanländas hälsa, delaktighet och egenmakt. Partnerskapet startade som ett regionalt initiativ under RÖK och har utvecklat en rad olika metoder, varav NAD är en.¹² Det gemensamma utvecklingsarbetet och forskningen relaterad till Partnerskap Skåne har gjort det möjligt för idéerna i NAD att testas och byggas in i systemet.

NÄTVERKET - IDÈBUREN SEKTOR SKÅNE

NÄTVERKET bildades år 2006 under namnet Nätverk Social Ekonomi Skåne av ett par stora regionala idéburna organisationer. NÄTVERKET har sedan dess arbetat med kunskapsutveckling, omvärldsanalys och påverkansarbete med syfte att stärka förutsättningarna för den idéburna sektorn i Skåne. Sedan starten har integrationsfrågan varit prioriterad.

”Integration handlar om relationer, tillit och gemenskap. Förutsättningar för detta behöver finnas med från starten i mottagande- och etableringsprocessen. Det är det Partnerskap Skåne handlar om. Vi har i partnerskap med NÄTVERKET och genom NAD arbetat fram metoder för att stödja nyanländas möjligheter till sammanhang, nätverk och hälsa. Detta spelar stor roll också för ingångar på arbetsmarknaden!”

Katarina Carlzén, Utvecklingsansvarig Partnerskap Skåne, Länsstyrelsen Skåne.

NAD:s projektorganisation

STYRNING

Projektet styrs av en styrgrupp med representanter från Länsstyrelsen, Region Skåne, Arbetsförmedlingen, Kommunförbundet Skåne samt NÄTVERKET. En regional processledare som arbetsleder projektet är anställd på NÄTVERKET.

SAMORDNING

NÄTVERKET tecknar samverkansavtal med idéburna organisationer som anställer NAD-samordnare. De organisationer som idag anställer NAD-samordnare är Sensus (Mellanskåne), MIP (Malmö), Skåneidrotten (sydöst), Studieförbundet Bilda (Nordöstra Skåne) samt Folkuniversitetet (Nordväst). Syftet är att ha anställda som kan representera idéburen sektorsperspektiv – både i det operativa arbetet med Arbetsförmedlingen samt i dialoger och metodutveckling.

KONTAKTPERSONER PÅ ARBETS-FÖRMEDLINGEN

På varje lokalt Arbetsförmedlingskontor har vi handläggare som är kontaktpersoner och som bildar delregionala arbetsgrupper med NAD-samordnarna. Kontaktpersonerna är vår länk till övriga handläggare och tar ett övergripande ansvar för att matchningsprocessen fungerar och att metoden utvecklas genom att delta på projektmöten.

MÖTESFORMER

Förutom det dagliga arbetet i arbetsgrupper och projektledning bygger NAD på ett par återkommande mötesformer. **Samordnarmöten;** NAD-samordnarna och processledaren diskuterar allt från metodutveckling, kvalitetssäkring till operativa utmaningar och hinder. **Projektmöten;** här deltar processledare, NAD-samordnare och kontaktpersoner på AF för att diskutera samverkan och kvalitetssäkring. **Arbetsförmedlingen-internt möte** där AF:s samordnare för etableringsuppdraget regionalt samlar kontaktpersonerna på AF samt processledaren med fokus på AF:s system och NAD. **Styrgruppsmöten;** styrgruppen tar del av verksamhetens utveckling och beslutar om projektets övergripande inriktning och finansiering.

Oppmanna-Vånga hembygdsförening, hösten 2013.

”Forskning visar att människor mår bra när de har en meningsfull sysselsättning, goda utbildningsmöjligheter, en rik fritid och lever i ett sammanhang med framtids-tro, kreativitet och delaktighet. Winnet Malmö vill bidra till detta och det är också anledningen till att vi medverkar i NAD.”

Maria Pålsson, Winnet Malmö.

NAD-metoden

Hjärtat i NAD är den lokala samverkan som resulterar i att nyanlända möter föreningslivet och idéburen verksamhet. Det är här som metoden har byggts upp, justerats och utvecklats. Det är också när vi sett det värde som skapas i dessa möten som vi inspirerats att fortsätta att utveckla metoden.

De goda exemplen har varit många genom åren; de nyanlända lärarna som fått jobb på skola genom engagemang i läxhjälpgrupper, de personer som hittat en trygg miljö att träna vardagssvenska i och samtidigt sy och sticka, den äldre mannen som är analfabet men som i den lokala schackklubben fick en ledarroll och en social samvaro, personerna som fått nytta av att sina erfarenheter som idrottsledare i hemländerna, massören som med hjälp av den lokala kvinnoförningen fick hjälp att starta eget, kvinnan som arbetat med barn hela livet och som blev en viktig del som ledare i pingisclubbens barnverksamhet, grupperna som fått lära sig mer om kost/motion/hälsa på svenska och samtidigt träna.

Sedan projektet började har drygt 1600 personer deltagit i ca 250 olika NAD-aktiviteter. Det har varit aktiviteter inom kultur, idrott, folkbildning, rättighetsorganisationer, natur/friluftsliv, ledarskapsutbildningar, språkcaféer. En NAD-aktivitet kan egentligen ske inom vilken idéburen verksamhet som helst så länge den stärker hälsa, språk eller

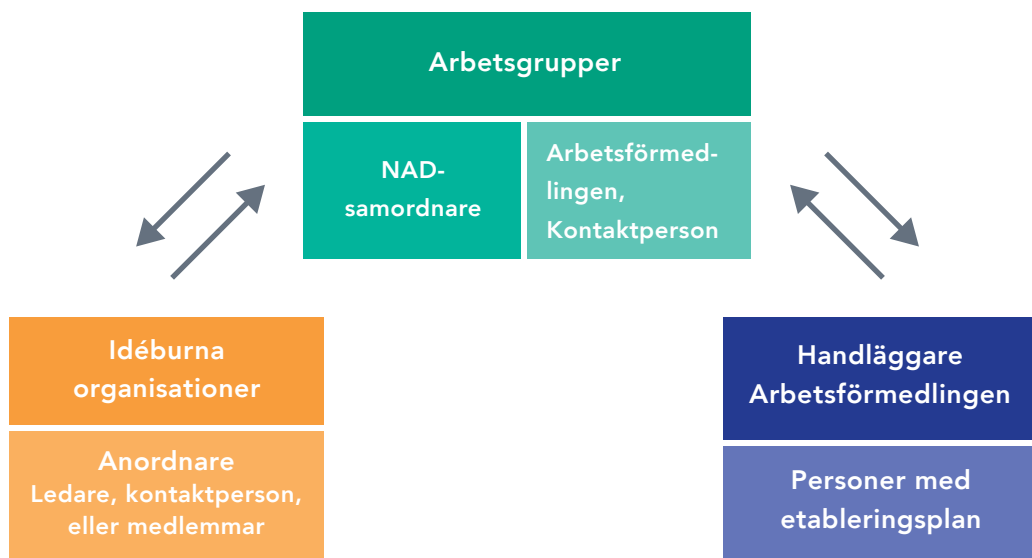
sociala nätverk. Vi samlar en rad exempel på NAD-aktiviteter på vår blogg: <http://natverket.org/verksamhet/partnerskap-skane/nad-bloggen>.

För att kunna arrangera den här typen av aktiviteter med god kvalitet behövs engagemang och vilja hos alla inblandade parter. Vidare behövs omfattande och öppen dialog mellan parterna. Men vi behöver även rutiner och struktur.

Grundtanken i vår process är att NAD-samordnarna har huvudansvar för dialog med föreningar/idéburna organisationer medan Arbetsförmedlingens kontaktperson har ansvar för dialog med nyanlända (via handläggarkollegor). Arbetsgrupperna och processen kan något förenklat förklaras med figur 3. Avsnittet som följer går igenom steg för steg hur vi arbetar med metoden idag och vad vi ser behövs för att genomförandet av NAD-metoden ska fungera.

”För en förening kan NAD vara ett bra sätt att utveckla verksamheten vad gäller ledar- och medlemsrekrytering och på så sätt nå nya målgrupper.”

Tomas Tecele, Koordinator
Inkludering Skåneidrotten.

Figur 3: NAD-processen

INFÖR EN NAD-AKTIVITET

En av NAD-samordnarens huvudsakliga arbetsuppgifter är att identifiera lämpliga föreningar att samverka med och i dialog med dem göra en plan för en NAD-aktivitet. Det kan vara en verksamhet som pågår löpande, men där det finns utrymme för nya deltagare att börja. Det kan också vara en aktivitet som föreningen eller den idéburna organisationen vill erbjuda specifikt till målgruppen nyanlända i stort eller till enbart NAD-deltagare. Det är i mötet med organisationerna/föreningarna som NAD-samordnaren kvalitetssäkrar aktiviteten enligt kriterier för NAD-metoden. Inga avtal skrivs men det man kommer överens om gällande upplägg och innehåll beskrivs i en Aktivitetsplan.

Incitamenten hos en förening att enga-

gera sig i NAD kan vara många: viljan att göra en samhällsinsats för målgruppen nyanlända, intresse för frågor som rör integration och inkludering, vilja att öka mångfalden och öppna upp för nya medlemmar i föreningen eller nya deltagare i studiecirklar, behov av att få in ny kompetens i föreningen som till exempel språk för att kunna att möta nya medlemmar och nyfikenhet inför att lära känna nya människor.

Föreningen som anordnar en aktivitet erbjuds en ersättning på 1 500 kronor för varje deltagare i NAD-aktivitet. Det är en schablonsumma som ska motsvara en terminsavgift eller deltagaravgift och ska täcka kostnader för aktiviteten, till exempel material som ska köpas in eller eventuella extra ledare som ska arvoderas. Det ekonomiska bidraget är en viktig

förutsättning för att föreningar ska ha möjlighet att erbjuda en NAD-aktivitet men också för att öka kvaliteten på aktiviteten.

NAD-deltagaren är försäkrad genom Arbetsförmedlingen under den tid aktiviteten finns inskriven i etableringsplanen. Föreningen har ofta egna försäkringar men det är viktigt att skilja på aktivitet som sker genom NAD och övrigt deltagande i föreningens ordinarie verksamhet.

Det finns inget värde i sig att NAD-deltagarna känner till begreppet NAD. Målsättningen är att deltagaren ska delta på samma villkor som de andra i föreningen. Vi vill att deltagaren ska veta namnet på föreningen och aktiviteten och inte tänka

att de ”deltagit i NAD”.

NAD erbjuder inte tillgång till tolk i mötet mellan deltagare och förening. Arbetsförmedlingen har däremot tillgång till tolkar när de möter sina sökande, exempelvis vid kartlägnings- och uppföljningssamtal. Syftet med att inte ha tolk under NAD-aktiviteten är att deltagaren ska få höra och öva sig att prata svenska så mycket som möjligt. Hos vissa föreningar finns språkkunniga som kan översätta innehållet för deltagarna, ibland kanske någon av NAD-deltagarna i en grupp har kommit längre i svenskan och kan stödja resten av gruppen när kommunikationen hakar upp sig. Det är givetvis viktigt att ledaren för aktiviteten uppmuntrar deltagarna att prata svenska.

Matlagning och sömnad, ABF Trelleborg, hösten 2017.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR EN BRA MATCHNING

För att kunna motivera och inspirera nyanlända att delta i fritidsaktiviteter eller engagera sig ideellt i samhället, behövs en grundläggande information ges om föreningsliv och idéburna organisationer. Informationen är också viktig för att kunna göra bra NAD-matchningar. En matchning startar ofta med att

”Svenskan är ett svårt språk att lära sig men det går framåt. Och att ha träffat de här kvinnorna känns som att jag fått en extra familj. Jag vet att jag kan ringa dem så fort jag undrar något, vilket känns väldigt skönt.”

Madalina, Soroptimisterna, lokaltidningen Hässleholm, publicerad vt-17.

föreningssamordnarna har gett en bred information om föreningar och studieförbund och om hur deltagaren kan utveckla sina intressen och engagera sig. Det ger även en bättre förståelse hos deltagaren i mötet med föreningen och stärker chanserna till fortsatt deltagande i sociala aktiviteter även när NAD-aktiviteten har avslutats. Deltagarnas intresse och/eller behov är avgörande när vi sedan gör en matchning.

När deltagarna fått kunskap om föreningsliv och idéburen sektor samt motivation har vi olika metoder för att fånga upp deras intresse och matcha till aktivitet, till exempel en intresseblankett

som lämnas till handläggaren på Arbetsförmedlingen eller att andra aktörer i etableringen, samhälls- och hälsokommunikatörer eller SFI-lärare berättar att NAD-aktiviteten är en möjlighet.

Ett annat viktigt tillfälle att fånga upp intressen är den introduktion nyanlända får när de startar sin etableringsplan hos Arbetsförmedlingen. I den ingår ett kartläggningssamtal där handläggarna ställer frågor till de sökande om fritidsintressen eller kompetenser som kan (men inte nödvändigtvis behöver) vara kopplad till tidigare yrkeserfarenhet. Kartläggningen kan resultera i en NAD-matchning som har nära anknytning till arbete eller intresse.

”I am fashion”, Modedesign och sömnad, Helsingborg, våren 2017

”Utanför det här rummet är det mycket stress, men här kan vi slappna av. Det är tryggt.”

Deltagare Winnet Lund.

KRITERIER FÖR EN NAD-AKTIVITET

Kriterier för vad som är en NAD-aktivitet är framtagna i syfte att beskriva metoden och att avgränsa NAD från andra metoder samt för att kvalitetssäkra aktiviteterna.

I vissa fall finns andra insatser som Arbetsförmedlingen erbjuder som del av etableringsplanen vilken är bättre lämpad för individen; till exempel praktik, arbetsträning och subventionerad anställning. I andra fall kan det räcka med att tipsa eller på annat sätt underlätta för individen att delta i en aktivitet på sin fritid, som inte blir en del i etableringsplanen. I dialog med deltagaren väljer arbetsgruppen vilken metod som är mest lämplig.

- Aktiviteten sker i **idéburen verksamhet** (definierad som icke vinstdriven organisation som har samhällsnytta eller medlemsnytta som främsta intresse, är demokratiskt styrd och där det går att bli medlem och/eller går att engagera sig på fritiden).
- Matchning av deltagare till NAD-aktivitet sker genom **dialog mellan deltagaren, föreningen, NAD-samordnaren och Arbetsförmedlingen**. Det är arbetsgruppens gemensamma uppgift och ansvar att säkerställa att alla parter är nöjda med upplägget.
- Deltagande i NAD-aktivitet bygger på idéburen sektors princip om **frivilligt deltagande**, det vill säga att deltagaren har fått aktiviteten presenterad av handläggaren som ett erbjudande och aktivt

tackat ja. Aktiviteten ska finnas inskriven i etableringsplanen för vilken handläggaren på Arbetsförmedlingen ansvarar och närvaro vid aktivitetsträffarna är obligatorisk. Frånvaro anmäls både till Arbetsförmedlingen och föreningen eller enligt rådande överenskommelse i arbetsgruppen. Deltagaren kan avsluta NAD-aktiviteten i förtid men måste meddela handläggaren.

- NAD-samordnare tar fram en **aktivitetsplan** i dialog med föreningen.
- Det ska tydligt framgå hur innehållet i aktiviteten relaterar till något eller flera av syftena med NAD: **språkträning, förbättrad fysisk och/eller psykisk hälsa** samt ökat **socialt nätverk**. I aktivitetsplanen ska det framgå hur deltagaren kan fortsätta engagera sig i föreningen.
- En NAD-aktivitet är begränsad till ett i förväg **bestämt antal träffar** om minst fem tillfällen eller nio timmar och högst en termin. Med alltför få träffar blir det svårt att lära känna föreningen/organisationen och pågår aktiviteten för länge finns bättre metoder än NAD att använda (till exempel praktik eller att deltagaren deltar utanför planen).
- För att säkerställa kvaliteten på NAD-aktiviteten bör storleken på grupper som matchas **inte överstiga tio deltagare** och ha minst en ledare per fem deltagare. Det ger möjlighet till språkträning med andra svensktalande och tid till att skapa sociala kontakter med föreningens

medlemmar eller andra deltagare i exempelvis en studiecirkel, för att på bästa sätt lägga grunden för fortsatt engagemang.

- **Uppföljning sker enligt uppföljningsrutiner** (se nedan). NAD-samordnaren behöver göra en avstämning med den

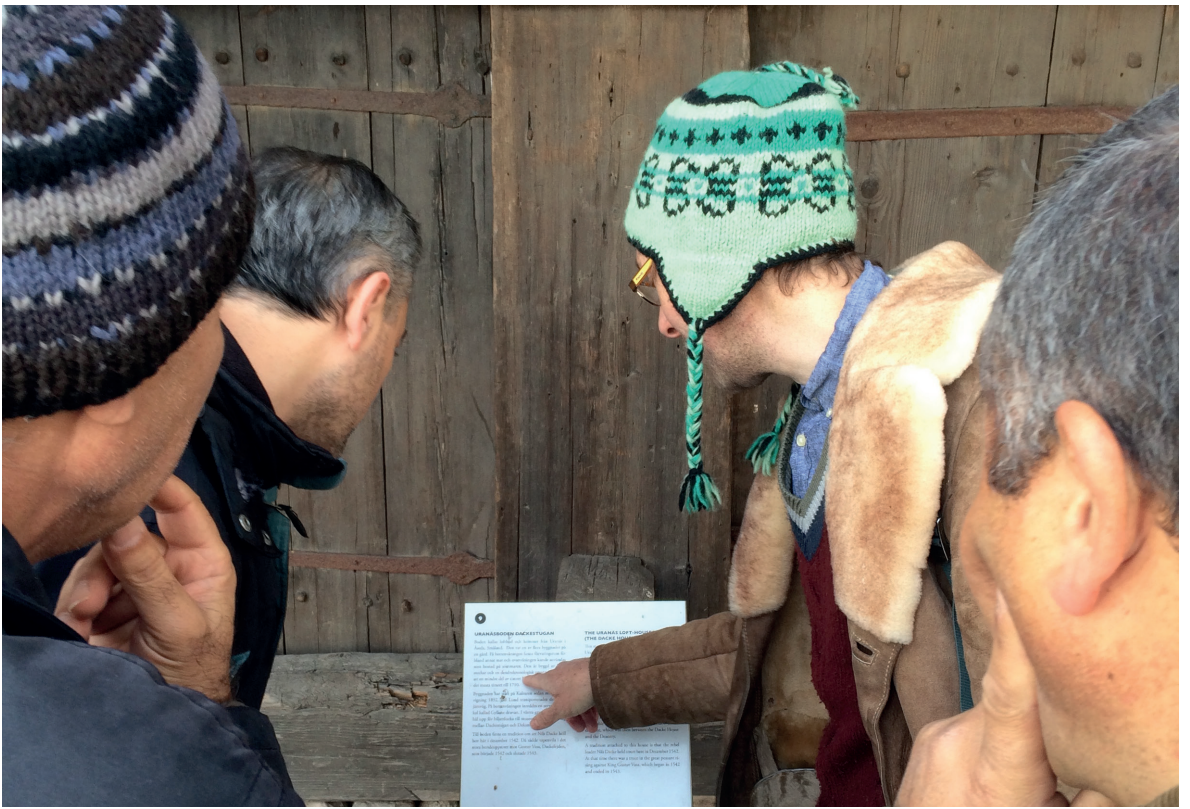
ledare som kommer träffa deltagarna vid NAD-aktiviteten innan start, samt efter avslut. Att ha en kontaktperson hos föreningen som till exempel någon anställd på ett studieförbund eller i föreningen kan vara bra, men den löpande kontakten bör ske med ledaren för aktiviteten.

”Första hjälpen för alla”, Röda korset Eslöv, hösten 2017.

”De på Kupan hade ju inte lärt känna de här tjejerna annars och tjejerna hade inte lärt känna varandra trots att de bor i samma kommun. Jag är jätteglad att jag fick chansen att vara med, det har varit väldigt givande!”

Charlotte Wanner, Första hjälpen-informatör, Röda Korset Hörby, NAD-aktivitet – Första hjälpen för alla, Eslövs Röda Kors-krets 2017.

”Språkcafé on the move”, Studieförbundet Vuxenskolan Lund, hösten 2016.

”I skolan är det bara skriva, skriva, skriva. Här får jag prata, prata, prata!”

Manal, ”Språkvandring”, Hässleholms teatersällskap och ABF, hösten 2016.

PLANERING AV AKTIVITETEN

När NAD-samordnaren träffar en förening eller idéburen organisation för att planera en NAD-aktivitet görs alltid en **aktivitetsplan**. I denna beskrivs innehållet i aktiviteten som ska ha en tydlig koppling till alla eller något av NADs syften (språk, hälsa och sociala nätverk). Därtill bestäms vilken målgrupp föreningen vill rikta sig till. Det kan handla om ålder, kön, språknivå, tidigare yrkeserfarenhet, språkkompetens eller intressen. Det ska också finnas en **plan för fortsatt deltagande** i föreningen eller organisationen. Är det en aktivitet som pågår, oavsett om det finns NAD-deltagare eller inte, erbjuds och uppmuntras deltagaren att fortsätta i den ordinarie verksamheten. Är det däremot en tidsbestämd aktivitet, till exempel en studiecirkel, är det viktigt att ledaren är noga med att tipsa om andra aktiviteter eller studiecirkel, uppmuntrar gruppen att fortsätta som studiecirkel på egen hand om det är möjligt och erbjuder exempelvis ledarutbildningar så att deltagaren kan hålla egna studiecirkel. Övriga uppgifter i aktivitetsplanen är **kontaktuppgifter till ledaren** och/eller kontaktperson, **schema**, **adress/plats för aktiviteten**, **min/max antal deltagare** och ett **datum** när föreningen senast vill ha svar om potentiella NAD-deltagare kommer starta.

MATCHNINGSPROCESSEN

Matchningen till en NAD-aktivitet kan gå till på flera olika sätt, men avgörande är att det sker i dialog mellan deltagaren, handläggaren på Arbetsförmedlingen, NAD-samordnaren samt aktuell förening. Det centrala är att deltagarna får god information och en möjlighet att *välja* att delta i en NAD-aktivitet.

”Fotbollens språk”, Korpen Malmö, hösten 2016.

”På gymmet finns det svenska människor och man får prata mer. Där är det inte deras jobb att lära människor att prata svenska, det är automatik! Och det blir mycket bättre för man lär sig bättre och mer där.”

Layla, ”Träningskompis”, Friskis & Svettis Kristianstad, hösten 2016.

Exempel på olika tillvägagångssätt att matcha

INFORMATION TILL EN GRUPP OM EN AKTIVITET

Arbetsförmedlingen kallar sökande med etableringsplan till information om en NAD-aktivitet där flera deltagare har möjlighet att delta. En färdig aktivitetsplan presenteras och såväl NAD-samordnaren som föreningen är med och berättar och inspirerar till aktiviteten. Det finns också möjlighet att kortfattat berätta om föreningslivet. Deltagarna tackar ofta ja eller nej till att delta i aktiviteten direkt på plats, varpå handläggaren skriver in aktiviteten i sökandes etableringsplan. I de fall där tröskeln är hög för deltagaren att påbörja en aktivitet är det bra att uppmuntra till ett provtillfälle för att sedan ta ställning till en eventuell fortsättning.

INFORMATION TILL EN GRUPP OM FLERA OLIKA AKTIVITETER

Arbetsförmedlingen arrangerar en informationsträff tillsammans med NAD-samordnaren samt gärna även föreningen som erbjuder aktivitet. Olika aktiviteter med färdiga aktivitetsplaner presenteras för deltagarna. På dessa träffar förs samtal med deltagarna om vad de har för intressen, och utifrån individernas önskemål söks aktuella föreningar upp. Sedan görs individuella matchningar utifrån de särskilda intressen som kommit fram i samtalen mellan NAD-samordnare och deltagare vid gruppinformation.

INDIVIDUELL MATCHNING

Individuell matchning bygger på att en enskild individ matchas med ett visst intresse. Det kan vara handläggaren som vid ett kartläggningssamtal fångar upp ett intresse som finns sedan tidigare eller önskemål om att lära sig något nytt. Handläggaren kontaktar NAD-samordnaren som förhoppningsvis kan erbjuda en lämplig aktivitet i någon förening. I så fall upprättas en aktivitetsplan som skickas till handläggaren. Aktiviteten blir då en del i etableringsplanen. NAD-samordnaren kan också arrangera ett möte med föreningen och deltagaren där de kommer fram till på vilket sätt de vill samarbeta. Deltagaren bestämmer själv efter mötet hur hen vill gå vidare och mötet behöver inte nödvändigtvis leda till en NAD-aktivitet. I vissa fall får NAD-samordnaren önskemål från en förening om att hitta nya deltagare, till exempel för att knyta en viss språkkompetens till sig. I detta fall blir det NAD-samordnaren som gör en aktivitetsplan och kontaktar Arbetsförmedlingen som sedan letar bland sina sökande efter en lämplig person och för in aktiviteten i etableringsplanen.

”I am fashion”, Modedesign och sömnad, Helsingborg, våren 2017.

UPPFÖLJNINGSRUTINER

Efter avslutad aktivitet görs uppföljning på flera olika sätt för att säkerställa att överenskommelsen i aktivitetsplanen har följts och att deltagaren har närvarat. I mån av tid besöker NAD-samordnaren föreningen/organisationen vid någon träff för att skaffa sig en bild av aktiviteten och för att träffa deltagarna. Efter aktivitetens sista tillfälle följer NAD-samordnaren upp genom samtal med föreningen med frågor om varför de valt att ta emot NAD-deltagare; hur kontakten har fungerat med NAD-samordnare och eventuell Arbetsförmedlingen, hur de upplever att deltagarna har uppfattat aktiviteten och om de har stött på några svårigheter. Därefter görs en skriftlig sammanfattning för att se om aktiviteten stämmer över-

ens med syftet för NAD. I det här läget kan NAD-samordnaren lämna sina egna reflektioner. Uppföljningen ger viktig input i det fortsatta arbetet med att förbättra NAD-metoden vad gäller samarbetet i arbetsgruppen och för att bättre kunna stödja föreningarna i att ta emot nya deltagare. Därtill ansvarar Arbetsförmedlingen för att göra en uppföljning genom samtal med NAD-deltagaren angående hur aktiviteten har bidragit till att främja deltagarens etablering. De beslutar om planering framåt och det är positivt om handläggaren uppmuntrar sökande till fortsatt engagemang i föreningen eller i annan aktivitet på fritiden som kan stärka individens etablering.

STÖDFUNKTION FÖR FÖRENINGAR

Sedan 2017 ger vi information till målgruppen och stöd till föreningarna på bred front. Vid mötet med en anordnare kan NAD-samordnaren fungera som ett stöd till föreningar även i andra processer än de som specifikt rör NAD. Det kan handla om att ge tips om befintliga integrationsbidrag eller projektbidrag och/eller råd i en ansökningsprocess. Det kan också vara att samtala kring både positiva erfarenheter och problem som

föreningen har, ge exempel på hur andra har löst likande situationer och hjälpa till att hitta nya lösningar. NAD-samordnaren kan utgöra en länk till kommunen och hur mottagningen av nyanlända ser ut lokalt, samt ha överblick över vad som sker lokalt i frågor som rör nyanlända och idéburen/offentlig sektor. NAD-samordnaren kan också ge generell information om hur etableringssystemet ser ut och om eventuella lagändringar som påverkar mottagningssystemet.

ARBETA MED NAD: TIPS FRÅN SAMORDNARNA

- Lägg tid och energi på att få till en god kartläggning. Det är viktigt att deltagare får frågan "Vad har du för intressen, vad tycker du om att göra?"
- Ge bred information om idéburna organisationer till målgruppen samt inspiration till att engagera sig.
- Skapa en öppen dialog i arbetsgruppen. Kommunikation kring vad som funkar bra, mindre bra samt om arbetsbelastning. För att hitta ett gott samverkansklimat ta hjälp av Överenskommelseprinciperna.
- Se till helheten och inte enbart den sektor du representerar.
- Motivera deltagare att våga starta en aktivitet.
- Stötta föreningar att vilja prova nya sätt att utveckla sin verksamhet.
- Utnyttja lokala förutsättningar och ge utrymme för lokala lösningar men var noga med att följa kriterierna för NAD-metoden.
- Våga avbryta eller pausa ett samarbete som inte fungerar som det ska.
- Ha alltid deltagarens bästa i åtanke – NAD är till för deltagarna, inte för samverkansparterna.
- Se NAD som ett verktyg som kompletterar andra stödsystem för verksamhet för nyanlända.

”Sportskola”, Skåneidrotten, Malmö, våren 2015.

”Seniorgruppen”, IM Individuell Människohjälp och Träffpunkt söder i Helsingborg, hösten 2016.

Utvärderingar och forskning

Kunskap från externa utvärderare och forskare har varit en viktig del av metodutvecklingen från starten. NAD har utvärderats vid ett flertal tillfällen och samtliga utvärderingar finns att läsa i sin helhet på natverket.org/verksamhet/partnerskap-skane. Förutom utvärderingarna direkt relaterade till NAD har även forskningsplattformen MILSA tagit fram kunskap och forskning som legat till grund för NAD-metoden.¹³ Nedan följer en kort sammanfattning av utvärderingarna av NAD-metoden.

DJUPINTERVJUER, ANNE-MARIA IKKONEN, 2014

Anne-Maria Ikkonen, mastersstudent på Malmö högskola, undersökte och analyserade behoven på individnivå och hur väl insatserna i projektet mötte dessa behov genom att genomföra 29 djupintervjuer med deltagare i NAD-aktiviteter

När deltagarna tillfrågades om deras livssituation och utmaningar var det tydligt att nyanlända flyktingar själva känner ett stort behov att träffa fler svensktalande för att lättare lära sig språket. Intervjuerna visar också att social exkludering är något som de flesta av deltagarna ser som ett stort problem. Den avgjort största utmaningen är enligt de flesta att hitta ett arbete. Vad gäller NAD-aktiviteterna upplever deltagarna

dels att de erbjuder mycket bra språkträning, dels att de bidragit till att skapa goda sociala relationer. Överlag upplever deltagarna att den välkomnande och avslappnande miljön hos föreningarna är något positivt och att aktiviteterna bidrar till ökat självförtroende och välmående. I analysen av materialet lyfter Ikkonen fram att deltagarna främst upplevt vinster i ”human capital” och ”social capital” men även ”physical capital” och ”cultural capital”.

Analysen pekar på en rad utmaningar. Ikkonen menar att själva kvaliteteten i matchningen är avgörande för hur meningsfull en aktivitet blir för deltagarna – rätt person måste hamna i rätt förening. Vidare visade intervjuerna att det fanns fler intresserade deltagare än det fanns NAD-aktiviteter samt att flera av deltagarna upplevde att aktiviteterna innehöll alltför få tillfällen.

SYSTEMANALYS, RAMBÖLL, 2014

Ramböll genomförde på uppdrag av projektet en systemanalys under våren 2014. Slutsatserna sammanfattades i en lista över villkor och förutsättningar som utvärderaren ansåg viktiga för att NAD skulle fungera. I de sju förutsättningarna som Ramböll listade poängterade de att *regional samordnare* samt *lokala/delregionala samordnare* kopplade till

¹³ <http://www.lansstyrelsen.se/skane/Sv/manniska-och-samhalle/integration/partnerskap-skane/plattform-for-migration-och-halsa/Pages/plattform-for-migration-och-halsa.aspx>

idéburna organisationer är nödvändiga för att metoden ska fungera, bland annat vad gäller lokal kännedom och förankring i idéburen sektor. Vidare visade analysen att *vilja och engagemang hos inblandade aktörer* är avgörande för hur väl metoden lyckas; om det saknas blir metoden sårbar. Kopplat till denna iakttagelse såg utvärderaren att *ett formellt uppdrag till relevanta aktörer* samt *formalisering av upplägget för aktiviteterna* skulle underlätta för att metoden blir långsiktigt hållbar. Slutligen menade Ramböll att vi behövde fortsätta arbeta med att öka kunskapen om värdet med att arbeta med NAD, samt att det behövs *stöd till kapacitetsbyggande i idéburen sektor*.

UTVÄRDERING AV SAMVERKAN, ROBERTO SCARAMUZZINOS, 2016

I slutet av 2016 presenterade forskaren Roberto Scaramuzzino sina slutsatser i rapporten *Samverkan mellan stat, region och civilsamhälle för nyanländas etablering – En utvärdering av projektet NAD i Skåne*.

Roberto Scaramuzzino genomförde djupintervjuer både med projektanställda och deltagare i aktiviteter. Sammanfattningsvis slår rapportens slutsatser kring samverkan fast att NAD-deltagare generellt är mycket nöjda med aktiviteterna vad gäller språkinläring, hälsa och sociala nätverk.

- Metoden och den samverkan som den bygger på innebär en del risker som behöver hanteras.

- Idéburna organisationer och offentlig sektor har olika positioner och ingångsvärden när det gäller integrationsfrågan. För Arbetsförmedlingen är ”etablering på arbetsmarknaden” målet medan för en idéburen organisation kan ”integration i samhället” vara målet.

- I mötet mellan olika målsättningar kan spänningar uppstå. Vi behöver veta hur detta påverkar samverkan och hantera dem.

- Projektets parter är inte fasta i sina positioner utan rör sig mellan dem. Om verksamheten rör sig för mycket mot den ena eller andra positionen så finns risker; å ena sidan att offentlig sektor indirekt dikterar villkoren för idéburen sektor, å andra sidan att samverkan uteblir och föreningarna ser det som ett sätt att få bidrag till sin verksamhet.

- NAD-projektet lyckas väl med att bidra till en gemensam grund för samverkan mellan parterna.

- Överenskommelseprinciperna kan fungera som verktyg för att minska riskerna med att samverka mellan offentlig sektor och idéburna organisationer. De kan underlätta för idéburna organisationer att samarbeta med offentlig sektor men samtidigt behålla sin självständighet och sitt oberoende.

”Utvärderingen visar att NAD som samverkansmodell skapar förutsättningar för att föreningslivet ska kunna skapa aktiviteter för nyanlända i samverkan med det offentliga utan att riskera sin självständighet och oberoende.”

Roberto Scaramuzzino, Socialhögskolan, Lunds Universitet.

Projektets utveckling över tid

2012:

Pilot av metoden genomförs med Arbetsförmedlingen Kristianstad som en del av projektet ”Ökad inkludering genom Språk”. Personal på NÄTVERKET och en grupp handläggare på Arbetsförmedlingen diskuterar målgruppens behov, potentiella insatser i idéburna organisationer samt hur detta konkret kan bli en del av etableringsplanen. Efter en kartläggning genomfördes en pilot med föreningsaktiviteter i tre föreningar i Kristianstad.

2013-2014: ESF PROJEKT

NAD-projektet får ettårig finansiering från Europeiska socialfonden för att utveckla metoden. Två NAD-arbetsgrupper bildas (Kristianstad och Helsingborg) och två NAD-samordnare anställdes på 20 procent vardera. En schablonersättning för ersättning till föreningarna införs på 1500 kronor per deltagare och aktivitet. Metoden utvärderades på individ- och systemnivå.

2014-2016: REGION SKÅNES SOCIALA INVESTERINGSFOND

Hösten 2014 beslutar Regionstyrelsen att bevilja medel för verksamhet i två år. I det nya projektet anställs NAD-samordnare på 50 procent för var och en av de fem knutpunkterna i Skåne. Under denna period går metodutvecklingen snabbt framåt, samarbetet mellan parterna börjar fungera bra samtidigt som allt fler föreningar och idéburna organisationer visar intresse. Projektmålen uppnås och 636 personer deltar i 120 olika NAD-aktiviteter i 78 olika föreningar. En ny utvärdering av metoden presenteras i december 2016.

2017 – VERKSAMHETEN DRIVS I PARTNERSKAP

Sedan 2017 drivs NAD som ett partnerskap som finansieras av de olika parterna. De fem föreningssamordnarna är anställda på heltid och cirka 600-700 nyanlända per år deltar i NAD-aktivitet. Vi arbetar med att stödja kommunerna att komma igång med att informera och motivera samtliga nyanlända om föreningslivet, bland annat genom metoden *Integration i förening*.

Källförteckning

Riksrevisionen, 2014:3 *Staten och det civila samhället*.

Kings, Lisa. FORES Studie 2013:1 *Förening med förhinder*.

MILSA antologi, Länsstyrelsen Skåne, 2015.

Dahlgren, G och Whitehead, M. 1991. *Policies and Strategies to Promote Social Equity in Health*, Institute for Futures Studies.

SCB 2016:1, s.6

Putnam, Robert D, 1993. *Den fungerande demokratin*.

Håkansson, Peter, 2011. *Ungdomsarbetslösheten - om övergångsregimer, institutionell förändring och socialt kapital*, Lunds universitet.

Foto:

Omslagsbild: Mats Roslund

s. 15 Annica Jönsson

s. 18 Eddie Vega

s. 19 Øyvind Sviland

s. 21 Øyvind Sviland

s. 22 Sofie Hartnor

s. 23 Sofie Hartnor

s. 25 Øyvind Sviland

s. 27 Andreas Winblad

s. 27 Mats Roslund

Producerad av NÄTVERKET – Idéburen sektor Skåne

Tryckt av Exakta, Malmö 2018

NÄTVERKET
Idéburen sektor Skåne

Länsstyrelsen
Skåne

